

Lektori vélemény a
„Nem tudnak ezek dolgozni, csak focizni!”
*Elméleti és módszertani dilemmák az Orczy-kerti Farkasok labdarúgócsapatával végzett
kutatás során c. kéziratról*

Az *Orczy-kerti Farkasok...* c. kézirat különböző társadalmi és szakmai háttérrel rendelkező szerzői arra vállalkoztak, hogy az Orczy-kerti Farkasok labdarúgócsapatra vonatkozóan két dolgot vizsgáljanak meg: 1. vajon a tagok esetében a részvétel a csapatban elősegíti-e a kritikai pedagógia által definiált emancipációt és 2. a kezdeményezésben milyen modelljellegű tényezők azonosíthatók (*Bemelegítés...* c. fejezet, 1. oldal).

A kézirat az edzőhöz kapcsolódóan szemléletesen bontja ki a kutatási témát, ám az olvasónak a játékosokra és azok szüleire vonatkozóan hiányérzete támad. Esetükben az alábbi kérdések megválaszolatlanul maradnak: a játékosok életében, a saját szempontjaik alapján vajon beszélhetünk-e a kritikai pedagógia által definiált emancipációról, illetve esetükben milyen értelemben (hogyan) érvényesül a hatalommal való felruházás és a képessé tétel folyamata? A játékosok milyen készségeket, ismereteket sajátítanak el az edzések és a meccsek alkalmával? A mindennapokban hogyan integrálják ezt a tudást az életükbe (integrálják-e)? Mi a jelentősége részvételüknek – még ha az mégoly rendszertelen is – az Orczy-kerti Farkasok labdarúgócsapatában?

A kézirat második, *Taktikai megbeszélés – A kutatás módszertani dilemmái* c. fejezetének harmadik bekezdésében (2–3. oldal) tárgyalt akciókutatásra vonatkozó részek elhagyását javaslom. Az olvasó számára nem kellően meggyőző az érvelés amellet, hogy a szerzők valóban akciókutatást végeztek. A szerzők megfogalmazásában: „az adatgyűjtés a saját beavatkozásunk révén a későbbiekben *felderítéssé és tényfeltárássá* vált. Így az elemzés valójában saját akciókutatási lépéseink révén valósult meg. A tervezés és az azt követő részvállalás (csapat kísérése, eszközök szállítása, „segédedzősködés”) olyan tevékenység volt, ahol a cél a segítesen túl inkább az arra való törekvésben csúcsosodott ki, hogy miként lehetne hatékonyabban, jobban működtetni a csapatot.” Amennyiben a kutatók példának okáért azt a kritikai pedagógia szemléletmódjába illeszkedő célkitűzést (akciót) kívánták volna megvalósítani, hogy az Orczy-kerti Farkasok labdarúgócsapatot egy olyan „játéktérre” szervezik, amelyben a tagok és szüleik a játékon és a kapcsolódó társas, illetve társadalmi eseményeken (utazás tömegközlekedéssel a meccsre, a „pálya” rendben tartása, sportorvosi igazolások igénylése, stb.) keresztül szembesülnek a saját helyzetüket meghatározó társadalmi

rendszer (elnyomás) sajátosságaival (kritikai tudatosítás, conscientization – Freire) és a sportot használják arra, hogy szembenézzenek, illetve szembeszálljanak az életükre nehezedő elnyomás elemeivel, akkor már beszélhetnénk akciókutatásról. Jelen esetben azonban nincs erről szó.

A 15. oldalon található *Hosszabbítás – További tervek és lehetőségek* c. fejezet első bekezdésében a puszta megállapítás – „Úgy gondoljuk, ezekre sikerült is választ adnunk az eddigi ismereteink alapján.” – helyett érdemes lenne részletesebben visszatérni a kutatási kérdésekre adott válaszokra, néhány mondatban kiemelni azok lényegét.

A továbbiakban következzen néhány formai és kisebb tartalmi észrevétel:

1. Az 1. oldal első bekezdésének végén található zárójeles részt érdemes lenne lábjegyzetbe tenni, magyarázó lábjegyzet gyanánt.
2. Az 1. oldal negyedik bekezdésének első mondatában hiányzik az egyrészt vonatkoztatás. A szerzők feltehetően így kívánták azt beilleszteni: „Kutatásunk tárgyává kívántuk tenni **egyrészt** azt, hogy a tréner miképpen szervezte meg...”
3. A 3. oldalon található kétsoros bekezdést – „A megfigyelésekből származó tapasztalatainkat beépítettük a későbbi interjúink vezérfonalába.” – javaslom kibővíteni, vagy az előtte, illetve utána következő bekezdésbe integrálni, mert kevésbé célszerű egy tudományos szövegben néhány soros bekezdést meghagyni.
4. Nagyon dicséretes kezdeményezés, hogy a szerzők sokféle nézőpontjuk ellenére egy kutatócsoportot hoztak létre. Éppen ezért különösen érdekes lenne, ha a 15. oldal második bekezdésének végén található mondat – „Dolgoznunk kellett a sokféle nézőpontok egyesítésén, mégis pont ez vált kutatásunk előnyére.” – után néhány mondatban részletesebben kifejtenék, hogyan és miben vált a kutatás előnyére ez az adottság?

A fenti észrevételek és javaslatok megfontolása után átdolgozott kézirat megjelentetését támogatom.